

llibertat

òrgan oficial antifeixista del consell municipal

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Carrer de Barcelona, 13 — Telèfon n.º 256

ANY III — Mataró dilluns 30 maig 1938 — NUM. 574

NÚMERO SOLT: 30 cts.
SUBSCRIPCIÓ: 4.00 PEsSETES MES

La Dona a la Reraguarda

Institució creada per a donar escaif a les necessitats de la guerra que ens ha estat imposada, mereix l'atenció de tot ciutadà.

Pel sol fet de participar la dona catalana, en les responsabilitats que contrauen els millians de la reraguarda, exalta per tant l'essència de la democràcia, ço és, gerarquia, distinció, patriotisme, amor...

Perquè companys, no hem d'oblidar que els espanyols són uns perfectes neòfits en matèria de democràcia.

Encara per desgràcia crelem que aquell vocabulari barroer que em premsa sovint, fa molt democràcia, com ho fa també el demostrar menyspreu per a la dona, sense advertir que el vocabulari barroer descobreix l'ànima d'un ésser esclavitzat, per tal com revela afany de domini el voler subjugar a la dona, defectes que es donen patacades amb els postulats de la veritable democràcia.

L'actuació de la dona catalana a la reraguarda, representa llur veneració a la força de la raó, ensems que llur adversió a la raó de la força bruta.

No pot broilar del cor de la dona catalana, cap altre essència que no sia de l'amor, de la justícia, de la maternitat, del patriotisme, essències que permanentment perfumen l'ambient de la reraguarda.

A l'hora de la victòria i a l'hora de la pau, la dona a la reraguarda compartirà amb el lluitador els homenajes del poble, ofrenats al valor i a la abnegació.

Segellada la pau, resultarà que la dona catalana haurà contribuït a fixar les files al camí que condueix al triomf de la raó, i condemnció del triomf de la força.

Aquesta benemèrita institució, està representada a Mataró per Neus Sánchez, Presidenta; Dolors Palom, Vice-presidenta; Enriqueta Garí, Secretària; Anna Torrents, Tresorera; Victòria Ribas i Anita Campeny, Vocals.

Comença l'entitat amb 10 socis i avui són 140, essent incalculable el nombre de sòcies que s'incorporaran a la institució de la Dona a la Reraguarda, ja que té la virtut de demostrar que la dona catalana, avui pren el lloc d'aquella senyora i majora tant privilegiada pel nostre Dret català i que la nova democràcia la respecta com a dona i prou de «señoríos».

PELEGRÍ CARRAU

Aquest número ha estat sotmès a la censura

CONYACS

diferents marques

CONFITERIA BARBOSA

MORALS PAREJA — XERRES

Demaneu sempre:

CONYAC POPULAR

CONYAC EXTRA Morales Pareja

CONYAC JULIO CESAR

Dipositari: MARTÍ FITÉ — MATARÓ

Després del bombardeig de Cerbère

El bombardeig de Cerbère per l'aviació estrangera al servei dels facciosos, ha posat una vegada més de manifest davant el poble francès la diferència de procediments entre les autoritats de la República espanyola i els responsables de la facció.

Una vegada més ha pogut observar l'opinió francesa que el Govern legítim de la República i els seus agents són zelosos del seu prestigi i es comporten de sort que aquest es mantingui a l'altura que li correspon, mentre que el comportament dels facciosos és el d'uns veritables pirates.

Comès el bombardeig de Cerbère, els facciosos, per tota explicació, tramen la negatva de la seva participació en el fet i tracta burdament d'atribuir-ho a l'aviació lleial, en tot i saber de que no han d'ésser creguts i com si no existissin proves inexcusables que demostrin, de manera indiscutible, que l'atemptat fou comès per l'aviació facciosa.

Si a això s'afegixen les sublevacions en el camp facciós comparades amb la pau de la nostra reraguarda i el contrast que ofereixen en altre ordre de manifestacions de responsabilitat de govern, els assassinats i expolacions que es cometien a la zona feixista amb la garantia de justícia que dona al que delinqueixi a la nostra zona l'actuació dels Tribunals legalment constituïts, com els especials de guàrdia, es linarà la raó que justifica plenament la distinció que independentment del fonamental de la guerra que se'ns fa, es estableix l'opinió francesa, a favor nostre, entre espanyols lleials i facciosos.

MANÇANILLA «LA MAJA»

XERRES FINÍSSIM «PETRONIO»

MORALS PAREJA — XERRES

Dipositari: MARTÍ FITÉ — MATARÓ

Informació del diumenge

LES ELECCIONS COMUNALS A TXECOSLOVÀQUIA

Praga. — Les eleccions comunals s'han desenrotllat fins ara amb calma completa a tota Txecoslovàquia.

Els resultats interessants coneguts fins ara són els de Stocken, en l'intercomuna de Iglan, en el centre sud-oest de Bohèmia. En dita circumscripció els txecs obtingueren 10 llocs en lloc de 8 l'any 1931; els alemanys 8 en lloc de 10.

A Napajedea, ciutat industrial d'Eslovàquia, on es troben les fàbriques de caretes contra gossos, prop de Ziln, els social-demòcrates han obtingut 12, 40 per 100 de la votació en lloc de 11 per 100; els agraris el 15 per 100 en lloc del 27 per 100; els social-demòcrates 15 en lloc del 12,4 per 100; els comunistes el 13,2 en lloc del 10,6 per 100. Els camperols — partit dels agraris del centre — 18,6 per 100 en lloc del 14 per 100.

A Friedwaldov (Silèsia) els henleinistes han obtingut 14,302 vots, en lloc de 3,550, i els social-demòcrates 432 vots.

A Friedland (Bohèmia del nord) els henleinistes obtenen 3,489 vots, o sigui el 83 per 100, en lloc de 2,821, que representaven el 68 per 100. Els

La rebel·lió del fort de Sant Cristòfor

Cinquanta evadits afusellats a Pamplona

BAIONA. — Se sap de font segura que els rebels han concentrat més de deu mil homes al llarg de la frontera francesa per a perseguir als evadits del fort de Sant Cristòfor. També es tenen notícies de que un petit nucli de aquests, al voltant d'unes cinquanta persones s'equivocà de ruta i fou capturat pels rebels. Conduïts a Pamplona, foren immediatament afusellats en el lloc anomenat Volta del Castell, on es celebren les fires de Pamplona. Totes les persones que es trobaven a les immediacions del lloc de l'execució foren obligades a presenciar ho, el que ha contribuït a augmentar el sentiment de terror i d'odi que es manifesta cada vegada amb més força a Pamplona.

Per a amagar el probable assassinat del general Carrasco i altres fugitius, els facciosos diuen que passen la frontera

BAIONA. — S'ha anunciat oficialment a Pamplona que només quatre dels evadits de Sant Cristòfor aconseguiren passar la frontera francesa. D'aquests quatre fugitius, un és el general Carrasco i dos són coronels de artilleria.

Com en cap punt de la frontera francesa s'ha senyalat la presència de aquests quatre evadits, es tem que hagin estat capturats i morts pels rebels i que la versió oficial tingui per objecte impedir que sigui coneguda la veritat.

L'onada de protesta anti-italiana a Navarra

BAIONA. — Es confirma que l'onada de protesta contra els italians ha pres en diferents punts de Navarra. A Tafalla s'han registrat manifestacions en els carrers, les quals motivaren la intervenció de les tropes i nombroses detencions. Tafalla es troba ocupada militarment.

partits txecs obtenen 364 vots en lloc de 318; els comunistes 260, en lloc de 385, i els social-demòcrates alemanys 98, en lloc de 172.

A Janov Moravia (Silèsia) els henleinistes obtenen 492 vots, o sigui el 65 per 100, en lloc de 372 que era el 53 per 100; els social-demòcrates alemanys tenen 260 vots, o sigui el 34 per 100, en lloc del 46 per 100.

PROVOCACIONS NAZIS

PRAGA. — A Tisova, frontera del nord-oest de Bohèmia, esclatà una greu renyina entre membres del partit de Henlein i alemanys demòcrates sudetes.

Els bàndols rivals s'agrediren a trets de fusell i de revòlver, resultant de la contesa un henleinista greument ferit i altres tres contusos.

La gendarmeria del lloc duaner proper intervingué immediatament practicant la detenció de 75 persones fins que es depurà la responsabilitat dels fets.

Tisova és un poble de 1.800 habitants, dels quals només cinc són txecs.

Aquest matí havia quedat restablerta la calma en el poble.

AUGMENTEN LES EVASIONS DEL CAMP REBEL

GIBRALTAR. — Quatre soldats del camp rebel que assoliren evadir-se anit s'han presentat aquest matí a la policia de Gibraltar. Les detencions en el camp facciós són cada vegada més nombroses i les patrulles de vigilància rebels han estat reforçades amb ordres per a fer foc sobre els «sosplisosos de evasió».

GIBRALTAR. — Quaranta voluntaris arribats fa uns dies de Tànger i evadits tots del camp rebel han embarcat amb desit a l'Espanya lleial.

D'UN ATEMPTAT POLÍTIC

AMSTERDAM. — El «Allgemeen Nederlandsch Persbureau», en un comunicat que ha fet públic, diu, entre altres coses:

«Està ja demostrat que la explosió d'una bomba a Rotterdam el dia 23 de maig, constituï un atemptat polític. La víctima es diu Eugeni Konalieg, cap del moviment contrarevolucionari ucranian i director de la Oficina de Premsa ucraniana a Berlín. L'autor de l'atemptat és un individu anomenat Walluk, el qual assolí, probablement, abandonar el país el mateix dia de perpetrar l'atemptat.»

VAGA SOL·LICIONADA

LONDRES. — L'agència Reuter comunica des de Kingston (Jamaica) que la vaga d'obriers del port que originà greus disturbis a tota la illa durant els darrers vuit dies, ha estat sol·licionada, havent-se reintegrat els obriers al treball.

LA CULTURA FEIXISTA

CANTON. — En un atac de l'aviació japonesa sobre aquesta ciutat, se han registrat 250 morts i 450 ferits.

Informació local

DIETARI

Dimecres marxem els «quintos». I no tenim tabac.

¿Que no ens en podien donar?

**

Sr. Alcalde:

Sr. Conseller regidor de Governació:

Sr. Delegat de l'Atendària:

Srs. Delegats dels estanques:

Dimecres marxem els «quintos».

I no tenim tabac.

¿Que no ens en podien donar?

**

¿Què hi ha d'aquells pots de quatre vint que no es varen vendre perquè no arribaven per a tothom?

Doneu-nos els als «quintos» i tots estarem contents. — L.

CLIPÓ DELS INVÀLIDS. — En el sorteig efectuat el dia 28, el premi de vint-i-cinc pessetes ha correspost al número 507.

Els números premiats amb tres pessetes són: 007, 107, 207, 307, 407, 607, 707, 807, 907.

CONCERT A L'HOSPITAL MILITAR. — Ahir matí a dos quarts d'onze, la nostra Banda Municipal homenajà als combatents hospitalitzats en el Col·legi Valldemà, dedicant-los un concert d'escolliades peces. Fou escoltat pels ferits amb paleses mostres d'agraïment.

Hi assistiren representacions de l'exèrcit, dels centres polítics Centre Federal i Acció Catalana, de l'Aliança Mataronina i de la Creu Roja repre-

sentada pel doctor Cruzate, capitans Ciprià Sevè, Subirà, tinents Badia i Ramon Uriach.

El milicià company Palladino, delegat del ministre de Cultura, va fer els honors de l'establiment als caritatius visitants.

Per 50 cèntims podeu fer un bon obsequi, amb

ILLUMINADORS

postre matoroní

Demaneu-los en les bones tendes de queviures. — Fabricats per PASTISERIA BATET.

FESTIVAL EN PROJECTE.—Tenim entès que els dirigents de l'Ateneu Popular i els de la societat recreativa Iris, estan fent els possibles per a organitzar un concert artístic dedicat als combatents hospitalitzats a Valldemà.

Encara que manquen avui molts elements, no serà impossible reunir elements artístics com els que actuen en el concert que el més passat pogueren ofrenar als ferits de la columna internacional hospitalitzats en els Salessians.

Els matoronins resultem ésser pròdigs en festivals, malgrat que plorem i amb llàgrimes als ulls oferim festivals als combatents ferits, tapant nostre dolor dissimulat amb un somriure necessàriament forçat.

—Les restriccions que a la indústria ha imposat la manca de materials, fa que manquin forces articles d'ús domèstic. La Cartuja de Sevilla, però, encara segueix oferint als seus clients un bon assortit d'aquests articles necessaris per a la casa o per a fer un present de bon gust.

PÈRDUA.—La matinada d'ahir, una dona que resideix a Barcelona va perdre dos portamonedes embolicats amb un sac, a la sortida de Mataró per la carretera de Barcelona.

Interessa molt recuperar aquesta pèrdua, perquè a més d'una quantitat en bitllets, aquests portamonedes contenen, documents de tanta importància com és la tarja de racionament, carnet, etc.

Al qui ho hagi trobat li serà molt agraïda la seva devolució a la Redacció de LLIBERTAT.

ALCALDIA DE MATARÓ.—*Servels Militars.*—Presentació de la lleva 1926.—Ordenada pel Cap del Centre de Reclutament, Mobilització i Instrucció número 15 de Terrassa, la presentació dels mobilitzats de la lleva de 1926 el pròxim dia primer de juny, a les 9 del matí, aquesta Alcaldia ha disposat que quants pertanyin a dita lleva i no es trobin prestant els seus servels, com a voluntaris a

Dr. R. Perpinyà - Oculista

AJUDANT DEL DOCTOR LAPERSONE DE PARIS

MATARÓ

B. Darruti (St. Agustí), 55
Dissabtes, de 9 a 1

BARCELONA

Provença, 185, 1.ª, 2.ª entre Aribau i Universitat
De 4 a 7 tarda

TELEFON 72554

L'Exèrcit deuen comparèixer l'esmentat dia a les Cases Consistorials a les 6'30 hores del matí, per a emprendre la marxa en unió del Comissionat del Municipi, per a efectuar la presentació en el Camp d'Instrucció a Olesa de Montserrat.

La mobilització comprèn sub-oficials, sargents, caporals, soldats, capus files i instrucció, servels auxiliars (capítol 17), pròrroques i inútils totals.

Si algú dels compresos en dita lleva deixés d'ésser avisat per a la seva presentació per qualsevol circumstància no poden eludir en cap

manera la seva concurrència a l'acte de concentració.

El que es fa públic per a coneixement i compliment dels interessats.

Mataró, 30 de maig del 1938.—L'Alcalde, Ramon Molist.

CONYAC POPULAR

CONYAC EXTRA

CONYAC JULIO CÉSAR

de la casa XERESANA

MORALES PAREJA

Dipositari: MARTÍ FITÉ — MATARÓ

PERDUA.—Ahir a l'estació una do-

Informació del dia

Barcelona

Comunicat oficial d'ahir

EXÈRCIT DE TERRA

EXÈRCIT DE L'EST.—Els diferents contraatacs realitzats per l'enemic a aquest front, han estat totalment rebutjats.

EXÈRCIT DE LLEVANT.—S'ha combatut amb extraordinària violència en els sectors d'aquest Exèrcit, on l'enemic, intensament protegit per aviació i artilleria, seguí la seva pressió, assolint, a costa de moltes baixes, millorar lleugerament la seva línia.

En vigorós contraatac, les nostres forces conqueriren Mas de Capella, Mas del Colmillo, Mas de la Mazorra, cota 1.772 i Vallrodrigo, en el sector d'Alcalá de la Selva. En el de Valdeinara, ocuparen la cota 1.882, al O. del vèrtex Monegro, capturant en aquestes operacions mig centenar de presoners i recollint set metralladores, sis fusells metralladores i noranta vuit fusells.

EXÈRCIT D'ANDALUSIA.—En un cop de mà propi, efectuat sobre la posició Los Civiles, es causà a l'enemic vint i cinc baixes vistes, recollint se vuit fusells màuser, setanta quatre bombes de mà i algun altre material.

ALTRES EXÈRCITS. Sense notícies d'interès.

AVIACIÓ

Durant la jornada d'ahir, l'aviació estrangera realitzà diverses agressions

contra poblacions civils de la nostra reraguarda. Sobre Castelló efectuà dues incursions, llançant gran quantitat de bombes en el centre de la ciutat, que originaren l'enfonsament de quaranta quatre edificis.

Per tres vegades intentaren bombardejar València els avions rebels, fent los fugir el foc dels nostres anti-aeris que els impediren internar se a la ciutat.

Varis intents de bombardeig contra Barcelona, que portaren a cap durant la nit passada i el matí d'avui els aparells facciosos, foren impeditos per les nostres defenses, que feren caure un hidro al mar, a escassa distància de la costa.

La Justícia

El Tribunal de Guàrdia, en causa per alta traïció, ha condemnat Vicenç Zapico a la darrera pena.

Per venda a preus abusius, s'ha imposat una penyora de 50 mil pessetes a la papereria «El Sol».

Per derrotisme han estat condemnats quatre individus a varis anys de presó.—Fabra.

Governació

El conseller de Governació de la Generalitat, senyor Sbert, després de despatxar amb els alts funcionaris del seu departament, ha rebut la visita d'uns representants de l'Ajuntament de Vilamajó, als quals acompanyava el diputat del Parlament Català senyor Martí Barrera.

També l'ha visitat el tinent coronel Lera, delegat d'Ordre Públic a les comarques lleidatanes i els comandants Riesgo i Palma.—Fabra.

Alcaldia

Havent-se absentat de Barcelona l'alcalde senyor Hilari Salvadó, s'ha fet càrrec de l'alcaldia el conseller regidor senyor Escofet.—Fabra.

Si ets patriota,
Si estimes Catalunya,

Allista't als Batallons del Bruc

Centre d'allistament:

CASAL DE LES JOVENTUTS SOCIALISTES UNIFICADES

Llegiu LLIBERTAT

Estranger

Ja han arribat

LONDRES.—Ha arribat a Croydon, procedent de París, la missió aèria francesa.—Fabra.

Les eleccions txeques

PRAGA.—Els resultats electorals en les principals ciutats on es celebrà ahir el plebiscit, acusen majoria per als heneimistes.—Fabra.

Desfilada

PARIS.—Ahir tarda tingué lloc la desfilada anual vers el cementiri del Pere Lachaise, per tal de retre homenatge als components de la Comuna afusellats l'any 1871.—Fabra.

Calma i alivi

LONDRES.—Després de la jornada electoral d'ahir a Txecoslovàquia, de la premsa anglesa llença un sospir d'alivi i diu que s'ha aconseguit salvar la pau no per captivació, sinó per la resistència.

Subsisteixen, encara, els perills de guerra—afirmen els diaris londinenses—però s'ha mostrat a Alemanya que els mateixos mètodes no donen sempre els mateixos resultats.—Fabra.

Un assassinat

SHANGAI.—El senyor Yuhstiel, que havia estat nomenat director de gabelles de tres províncies pel govern de Nankin, ha estat assassinat en el seu domicili de la concessió internacional, per un dels seus guardians.—Fabra.

Seïsme

TOQUIO.—L'agència Domey anuncia que a la regió de Kuchudo ha tingut lloc un seïsme que ha durat tres hores.

Els danys, però, no són molt importants.—Fabra.

Atenció, Empreses Col·lectivitzades!

El Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya publicava, el dia 9 del corrent, un Decret del Departament d'Economia, en l'articulat del qual hi consta el que segueix:

Art. 6.º En l'ordre comptable i financer de l'empresa, és de la competència de l'Interventor, el següent:

a) b) c) d) e) Autoritzar amb la seva signatura tots els documents que signifiquin disposició o mobilització de cabals.

Art. 14.º A partir de la data de la publicació d'aquest Decret al DIARI OFICIAL els Interventors-delegats en exercici adaptaran llur actuació a les normes ací establertes. Pel que es refereix a la signatura de documents que impliquin mobilització de cabals, caldrà registrar les signatures al Negociat de Legalitzacions del Departament d'Economia i les Banques i establiments de crèdit deixaran d'admetre paper que no porti aquest requisit, trenta dies després de la publicació d'aquest Decret.

En conseqüència, els Delegats de la Generalitat a les Empreses Bancàries i Institucions d'Estalvi de Catalunya hauran de tenir cura que, a partir del dia 9 de maig propi, sigui complimentat l'esperit i lletra del que queda ordenat pel Decret de referència.

Barcelona, 15 d'abril del 1938.

El Cap del Servel Tècnic del Crèdit i de l'Estalvi

Banca Arnús - Banc Espanyol de Crèdit - Banc Hispano Colonial - Banc Urquijo Català - Majó Germans, Banquers - Caixa d'Estalvis de Mataró.

COMPRO

Màquines d'escriure portàtils i d'oficina, màquines de sumar, de calcular i aparells multicopistes.

Raó: Argüelles, 34 Mataró.